

Rollen til Fagråd for Ytre Oslofjord

Oppsummering av dagen og videre arbeid

Nina Rukke, Styreleder
Fagråd for Ytre Oslofjord
Generalforsamling 23.09.2022

Vedtekter § 1 – Formål

Fagrådet er et samarbeidsorgan for kystkommunene langs Ytre Oslofjord med sikte på å ivareta og forbedre vannkvaliteten i fjordområdet.

Vår visjon er et bærekraftig vannmiljø i Ytre Oslofjord for fremtidige generasjoner.

Vedtekter § 2 – Virksomhet

Fagrådet skal bl.a. utøve følgende virksomhet:

- videreføre den koordinerte **miljøovervåkingen** av Ytre Oslofjord og kartlegging av forurensningstilførslene til fjorden
- **informere** om forurensningssituasjonen, pågående overvåkning og aktuelle tiltak i Ytre Oslofjord til medlemmene og andre brukerinteresser
- **samarbeide** med fylkeskommuner, statlige myndigheter, industri, landbruk og ulike brukerinteresser i Ytre Oslofjord og ta initiativ til å følge opp prosjekter hvor det er behov for regionalt samarbeid
- **formidle** felles initiativ overfor statlige myndigheter

Miljødirektoratet 13.05.2022: *I lys av den alvorlige situasjonen i Oslofjorden må alle kommuner og IKS som tilhører en omfattende tettbebyggelse innenfor Oslofjordens nedbørsfelt, forvente at det vil komme krav om nitrogenfjerning ved utslipp av kommunalt avløpsvann.*

Store økologiske endringer i fjorden

- bortfall av torsk
- framvekst av trådformede alger

Samtidig ser vi

- økt avrenning / økt ferskvannspåvirkning
- økt partikkeltilførsel og brunere vann
- høyere temperatur
- usikkert om næringsstoffer eller oksygen endres ?

Oppsummering av dagen:

Hvorfor skal vi rense nitrogen?

- Fordi EU og Statsforvalteren krever det?
- For å fjerne lurv og dermed redde torskene?
- Fordi klimaendringene jobber mot oss, vi må rense enda bedre enn før?
- Fordi det nå er avklart at tilførslene kommer fra land i Norge, og ikke via havstrømmene?
- For å kompensere for sterk befolkningsvekst i vår region?
- For å utnytte nitrogen-ressursen til bl.a. gjødsel?

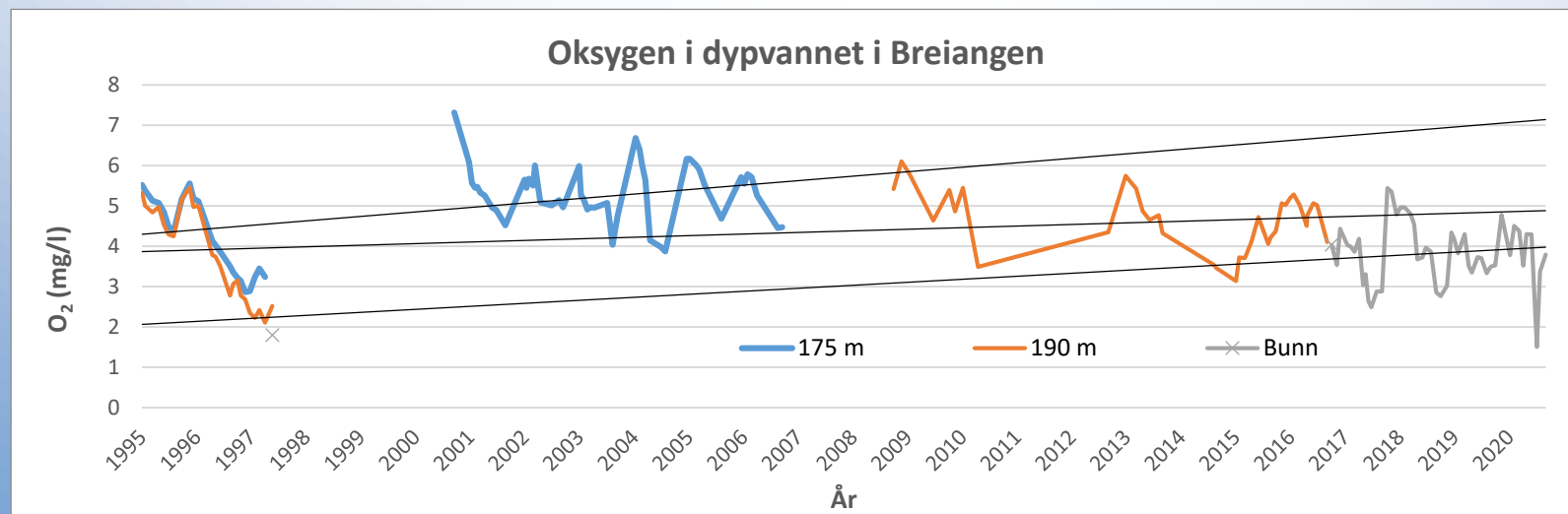
Tre klassiske virkemidler

- ✓ **Informasjon / felles forståelse (Fagrådet)**
- Juridisk: regulering / utslippskrav (VA-virksomheten)
- Økonomiske virkemidler (Politikerne)

Ønsker å jobbe videre med å forstå: Hvorfor er det lite O₂ i bunnvannet?

2022: «Den observerte reduksjonen i oksygenforholdene i Breiangen er derfor bekymringsverdig»

1997: «Hovedsakelig et resultat av manglende innstrømming av oksygenrikt vann fra Skagerrak som vanligvis inntreffer i løpet av vinteren og våren.»

Data fra Vannmiljø – Vannlokalitetskode 01.01-38284

Ønsker å jobbe videre med å forstå: Hvordan påvirker klimaendringer og økt avrenning?

Data fra Miljødirektoratets elveovervåkingsprogram

Table 18. P-values for long-term trends (1990-2020) in water discharge (Q) and loads (transport) of suspended particulate matter (SPM), silica (SiO₂), total organic carbon (TOC), total phosphorus (Tot-P), and phosphate (PO₄), total nitrogen (Tot-N), ammonium (NH₄), nitrate (NO₃), in rivers.

River	Q	SPM	SiO ₂	TOC*	Tot-P	PO ₄	Tot-N	NH ₄	NO ₃
Glomma	0.013	0.395	0.019	0.057	0.359	0.016	0.004	0.000	0.023
Drammenselva	0.004	0.013	0.000	0.001	0.003	0.003	0.005	0.001	0.025
Numedalslågen	0.072	0.057	0.001	0.735	0.010	0.003	0.000	0.096	0.053
Skienelva	0.049	0.919	0.002	0.398	0.208	0.234	0.262	0.002	0.000
Otra	0.208	0.377	0.163	0.234	0.634	0.497	0.786	0.062	0.000
Orreelva	0.027	0.030	0.021	0.195	0.023	0.049	0.144	0.126	0.475
Orkla	0.786	0.946	0.708	0.708	0.541	0.865	0.708	0.000	0.865
Vefsna	0.659	0.006	0.497	1.000	0.001	0.006	0.001	0.000	0.000
Altaelva	0.153	0.541	0.587	0.735	0.292	0.415	0.610	0.019	0.587

Red – significantly increasing p<0.05, green – significantly decreasing p<0.05

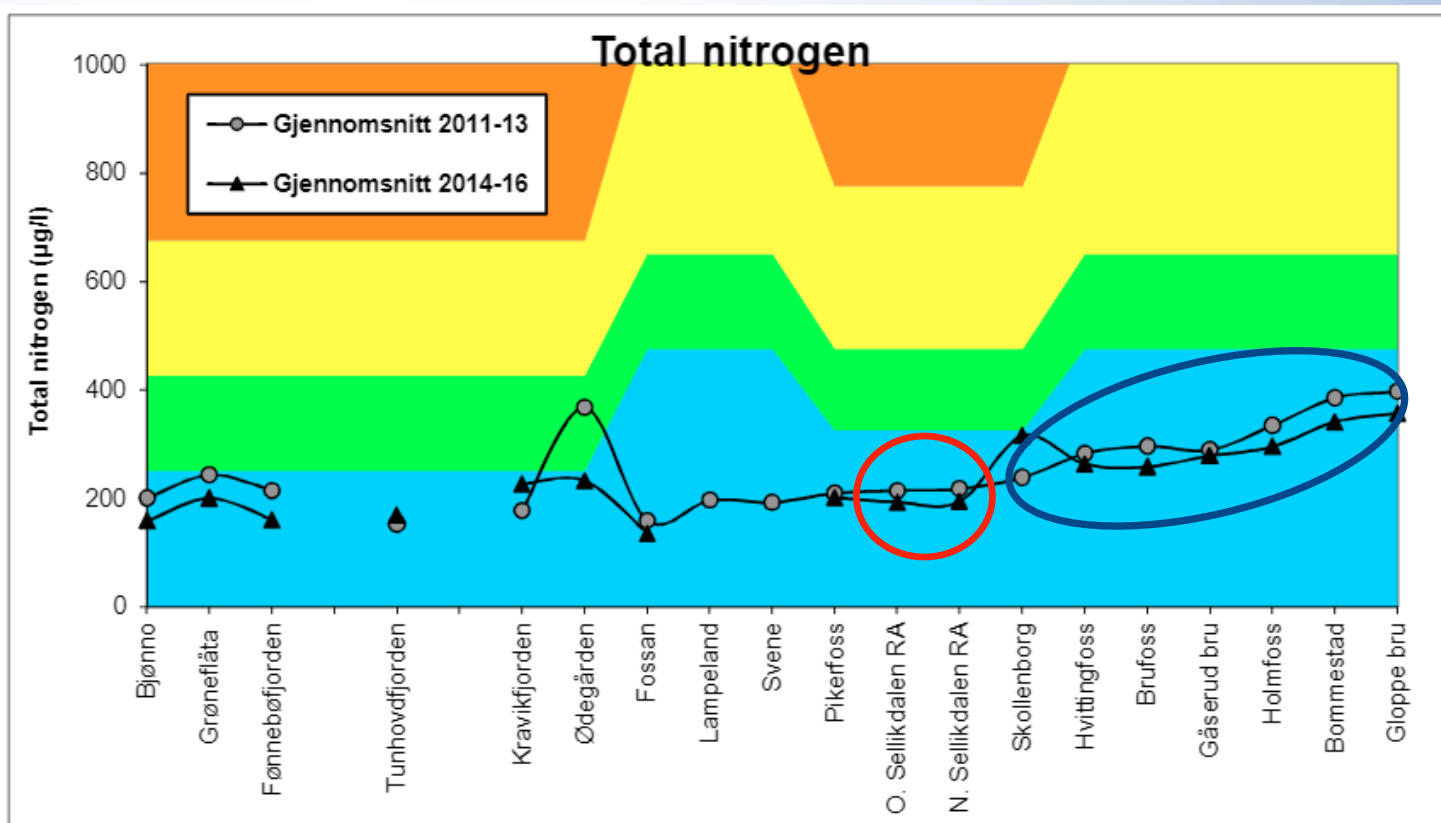
*Trend analysis started in 1999 due to limited data in the period from 1990

<https://niva.brage.unit.no/niva-xmlui/bitstream/handle/11250/2982212/7675-2021%2bhigh.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Nitrogen-
forbindelser som
har gått ned kan
stamme fra:

- Avløp
- Lang-
transportert
forurensning

Ønsker å jobbe videre med å forstå: Hvordan grensene for god miljøtilstand varierer?

Nitrogen-
konsentrasjon
øker under
marin grense

Ingen endring
nedstrøms
avløpsrense-
anlegget

Figur 5.3: Resultater for total nitrogen, gjennomsnitt for tre-års perioden 2014-2016 og resultater fra forrige tre-års periode. Bakgrunnsfarger viser tilstand i henhold til vannforskriftens klassifiseringsveileder (veileder 02:2013 – revidert 2015).

Korrigerte klassegrenser ved lav saltholdighet - endrer tilstandsklassen flere steder

Stasjon	Opprinnelig vurdering	NO ₃₊₂ korrigert for saltholdighet					Saltholdighet				
		mai	jun	jul	aug	snitt	mai	jun	jul	aug	snitt
Midtre Drammensfjord	210	270	210		110	197	1,089	0,895		1,461	1,1
Indre Drammensfjord	230	330	230		130	230	0,739	0,493		0,838	0,7
Frierfjorden	140	170	140		45	118	2,465	3,653		4,346	3,5
Bolærne	1	11	1		1	4	22,363	17,916		24,096	21,5
Ramsø, Østerelva	79	77	99	81	13	68	7,972	7,699	15,828	10,96	10,6
Kallera	270	300	280	260	210	263	0,054	1,467	2,928	3,444	2,0
Skysskaffern	93	3	160	29	105	74	8,092	7,092		10,808	8,7
Kjellvik, Iddefjorden	170	180	170		29	126	6,164	6,757		9,749	7,6
Krokstadfjorden	4	4	15		1	7	26,943	15,466		21,791	21,4
Larviksfjorden	1	25	1		1	9	20,816	18,84		24,595	21,4
Mossesundet, Kippenes	1	23	1		1	8	23,353	15,421		20,672	19,8
Ringdalsfjorden	110	270	69		110	150	11,321	9,661		8,542	9,8
Singlefjorden, Haslau	8,4	15	13	3	3,8	8,7	24,429	12,151	19,392	15,093	17,8
Kvernberget	1	1	1		1	1	24,091	20,063		25,113	23,1
Skjebergkilen, Sildevika	11	11	18		1	10	26,192	16,131		16,489	19,6
Sponvika	91	130	14		91	78	17,74	14,326		16,231	16,1
Tønsbergfjorden	1	77	1		1	26	23,122	19,747		24,215	22,4
Leira, Vesterelva	1	59	1	1	1	16	17,257	16,032	21,065	22,805	19,3

Andre klassegrenser for NO₃₊₂ ved saltholdighet < 18 psu og < 5 psu
Data fra fagrapport Fagråd for Ytre Oslofjord 2021

Hva må til for å etablere kommunesamarbeid?

Mer avanserte rensetrinn kan øke behovet for større, interkommunale renseanlegg

- Trenger tid til å bli kjent og etablere felles forståelse, men primæroppgavene tar ikke pause
- Initiere samarbeid nedenfra og opp, eller ovenfra og ned?
- Nabokommuner har ikke nødvendigvis samme tidsfrister
- Viktig å lære av hverandre, dra nytte av felles møteplasser

RAMBØLL

16. OG 17. NOVEMBER 2022

QUALITY HOTEL FREDRIKSTAD

VA-DAGENE PÅ ØSTLANDET

Ses vi på
VA-dagene?

Fagråd for Ytre Oslofjord ønsker:

- God dialog som gir tillit til beslutningsprosessen
- Realistisk plan for gjennomføring av alle typer tiltak
- Støtter Norsk Vanns initiativ om nasjonal handlingsplan for avløpsområdet

**Vi ser fram til videre
spennende samarbeid!**